

Äldrenämndens handikappråd

Protokoll nr 1 fört vid äldrenämndens handikappråd sammanträde tisdagen den 3 februari 2009 kl. 14.00 – 15.40

Justerat den 5 februari 2009

Sylvia Stemme

Yvonne Holmberg

Ordförande	Sylvia Stemme (Elöverkänsligas Riksförbund)
Vice ordförande	Kjell Hammar (DHR)
Ledamöter	Inger Handell (NHR) Barbro Ohlson (HRF) Anita Runesved (FHLIS) Lennart Nolte (SRF) Yvonne Holmberg (A & A)

Dessutom närvarar Gunnel Rohlin, Raili Karlsson, Eva Lindgren, Elenor Gustafsson och Katarina Grahn samt Barbara Ahlmark.

§ 1 Närvarande

Sekreteraren noterar närvaro.

§ 2 Val av justerare

Utses Yvonne Holmberg att tillsammans med Sylvia Stemme justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordningen

Rådet anmäler några övriga frågor, varefter dagordningen fastställs.

§ 4 Anmälan av protokollsjustering HKR 11/2008-12-09

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 5 Anmälan av protokollsjustering ÄN 12/2008-12-16

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 6 Anmälan av protokollsjustering KPR 11/2008-12-09

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 7 Verksamhetsberättelse med bokslut för år 2008

Äldrenämnden kommer att redovisa ett överskott om 3,3 mnkr för verksamhetsåret 2008. Överskottet hänförs i huvudsak till vakanta tjänster och att vissa projekt och uppdrag blivit försenade eller ej kommit till stånd.

Med hänvisning till den övergripande verksamhetsuppföljningen nedan bedömer förvaltningen att äldrenämnden under året arbetat mot de av stadens inriktningsmål som är relevanta för nämnden och att nämndens mål för verksamheten till uppnått.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

§ 8 Remiss: Ny översiktsplan för Stockholm

Äldrenämnden har fått möjlighet yttra sig över ett samrådsmaterial om en ny översiktsplan för Stockholm.

De förbättringar som föreslås för stadens invånare är positiva för alla, oavsett ålder. Men äldreförvaltningen framhåller att när antalet äldre i befolkningen ökar behöver också antalet lägenheter i olika former av boende för äldre öka. Dessa bör tillkomma i innerstaden och i närförorterna. Av de strategier som föreslås är utvecklingen av en levande stadsmiljö i hela Stockholm av stor betydelse för de äldsta stockholmarna. Planeringen bör också beakta det ökande behovet av personal till äldreomsorgen.

Rådet gör följande uttalande:

Rådet har inga avvikande uppfattningar från det svar förvaltningen har avgivit. Däremot vill rådet göra ett förtydligande tillägg som bygger på erfarenheter av insatser för människor med funktionshinder.

Det finns en stor samsyn – åtminstone verbalt – mellan de olika partiernas syn på de s.k. handikappfrågorna. Man möter det ofta i tal och skrift i formuleringar av mål och insatser såsom: arbete åt alla, kultur åt alla, alla människors lika värde, ett samhälle för alla, tillgänglighet för alla o s v. Formuleringar av detta slag reser stora krav på insatser för att kunna förverkligas. Det är lätt att i svepande ordalag ansluta sig till dessa formuleringar medan genomförandet ställer stora krav på eftertänksamhet, planering och resursfördelning.

Människor med funktionshinder måste ges en tydligare tyngre och mer framskjuten placering i planeringen av vårt samhälle. Detta är nödvändigt om målen för handikappolitiken ska kunna förverkligas och kan åstadkommas genom ett förtydligande av målformuleringen i enlighet med följande förslag:

I juni 2007 fattade kommunfullmäktige beslut om ”Vision 2030 – Ett Stockholm i världsklass”. Visionen är att staden ska vara mångsidig, upplevelserik, innovativ och växande samt att Stockholm ska vara en stad för medborgarna. Staden ska utvecklas till det självklara centrumet i norra Europa och Östersjöregionen med högteknologiskt inriktat näringsliv, forskning i världsklass, spännande kultur och upplevelser och en attraktiv stadsmiljö med god närhet till vatten och grönområden.

Förverkligandet av visionen förutsätter att behoven för människor med funktionshinder beaktas i alla lägen under hela processen!

Visionen ligger väl i linje med samrådsförslaget till en ny regional utvecklingsplan (RUFS 2010) där Stockholm beskrivs som den mest attraktiva storstadsregionen i Europa.

§ 9 Remiss: Projekt Navet - effektiviserad informationsförsörjning i Stockholms stad.

Inom stadsarkivet har genomförts en förstudie avseende gemensamma lösningar för hantering av information som skapas inom ramen för ärende- och dokumenthantering och därtill knutet e-arkiv. Stadsledningskontoret föreslår ett projekt, Navet, som ska genomföra de lösningar som förstudien föreslår för att möta identifierade problemområden. Kommunstyrelsen har remitterat stadsledningskontorets tjänsteutlåtande till samtliga nämnder och Stadshus AB.

Äldreförvaltningen delar projektets syfte och i huvudsak dess problemanalys och förslag till lösningar. Äldreförvaltningen framhåller dock att en del aspekter bör belysas ytterligare under projektets fortsatta arbete. Det gäller bl.a. handläggarperspektivet, sekretesshanteringen av enskilda ärenden, kostnadsutvecklingen och kostnadernas finansiering.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

§ 10 Förändringar av nuvarande avgiftssystem inom äldreomsorgen

Avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och omsorg i särskilt boende regleras från och med den 1 juli 2002 i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL). Från och med den 1 januari 2003 infördes bestämmelser kring inkomstberäkning i SoL.

Stockholms stad införde med anledning av de nya bestämmelserna i SoL, ett nytt avgiftssystem inom äldreomsorgen från och med den 1 juli 2002.

Äldreförvaltningen anser att avgiftssystemet bör förändras så att det på ett tydligare sätt följer de bestämmelser som finns i SoL. I samband med översynen av avgiftssystemet föreslår äldreförvaltningen även andra former av förändringar med syfte att göra avgifterna tydligare för den enskilde samt att underlätta administrationen.

Rådet gör följande uttalande:

”En annan insats som också är avgiftsfri är ledsagning som inte ingår i övrig hemtjänst.”

Denna formulering ger ofta upphov till olika tolkningar och bör därför förtydligas.

Äldreförvaltningen föreslår vidare att avgiftsfri ledsagning i första hand bör avse olika former av kulturella och sociala aktiviteter såsom ”besök på teater, konsert och kyrkogård”.

Det är olyckligt om insatser av vad slag de vara må ger upphov till olika tolkning. Vi understryker därför att det är viktigt att insatsen ledsagning inte kan missförstås.

Ledsagning är en funktion som är av fundamental betydelse för blinda och gravt synskadade och som även synsvaga i vissa situationer är i stort behov av. Ledsagning ger den synskadade möjlighet att med ledsagarens hjälp förflytta sig och för att kunna utföra allehanda sysslor.

Enligt vår uppfattning ska ledsagarservice:

- * vara kostnadsfri för den enskilde
- * kunna användas för de uppgifter den synskadade själv vill
- * tillhandahållas dygnet runt alla veckans dagar.

Vidare måste ledsagarservice kunna tillhandahållas den synskadade oberoende av om denna har service från hemtjänst eller liknande.

Varje inskränkning i ledsagartjänsten innebär en inskränkning i den enskilda människans liv och därmed även en kränkning av individen.

§ 11 Remiss gällande nivåbedömningar

En remiss från Länsstyrelsen i Stockholms län har inkommit till äldreförvaltningen med anledning av att Socialstyrelsen mottagit en skrivelse från en vårdpersonal på Hässelgården.

Länsstyrelsen har också tagit del av synpunkter om nivåbedömningar från personal vid äldreboenden i samband med verksamhetstillsyn och telefonsamtal.

Personal på äldreboenden har uppgett att bristande social dokumentation medför att den enskilde automatiskt bedöms tillhöra den lägsta ersättningsnivån. Länsstyrelsens erfarenhet är att utförardokumentationen enligt socialtjänstlagen (SoL) ofta har brister som medför svårigheter att med den som underlag göra bedömningar av de enskildas behov av omsorg. Länsstyrelsen remitterar därför skrivelsen till äldrenämnden för klargörande och önskar svar på följande frågor:

1. Vilket underlag används vid nivåbedömningarna för att utreda och bedöma de äldres behov av omsorg enligt SoL?

2. Hur bedöms behovet i de fall den sociala dokumentationen är otillräcklig som underlag?

3. Hur säkerställs att de enskilda får sina behov tillgodosedda oavsett vilken ersättningsnivå de bedöms tillhöra?

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

§ 12 Boendetider inom permanentboende med heldygnsomsorg för äldre

På uppdrag av äldreförvaltningen har Stockholms utrednings- och statistikkontor (USK AB) genomfört en undersökning av hur boendetiderna i permanentboende med heldygnsomsorg (vård- och omsorgsboenden) för äldre förändrats under åren 2000-2007. I uppdraget ingår också att göra en beräkning av omsättning av platser inom vård- och omsorgsboenden.

Resultatet visar att antalet boendeperioder längre än ett år minskade under perioden medan antalet korta boendeperioder under ett år ökade. Med undantag för boendetider under ett år, där det genomsnittliga antalet dagar minskade med omkring 1,5 månader mellan åren 2000–2003, har dock den genomsnittliga boendetiden varit i stort sett oförändrad under mätperioden. Den genomsnittliga boendetiden i heldygnsomsorg totalt var 26 månader och medianboendetiden 18 månader.

Rådet lägger anmälan till handlingarna utan erinran.

§ 13 Skrivelse om äldrebostadsgrupp

En skrivelse av Abdo Goriya (s) om äldrebostadsgrupp har remitterats till äldrenämnden för yttrande.

Skribenten anser att för många platser inom äldreomsorgen har avvecklats. En blocköverskridande arbetsgrupp med representanter från de politiska partierna och pensionärsorganisationerna skulle enligt skribenten kunna bringa klarhet i oredan och tillsammans ta fram en plan för framtidens äldreboende i Stockholm. Med anledning av detta föreslår skribenten att kommunstyrelsen beslutar om att tillsätta en blocköverskridande arbetsgrupp för att bringa klarhet över äldreboendesituationen i Stockholm.

Rådet lägger anmälan till handlingarna utan erinran.

§ 14 Skrivelse till kommunstyrelsen om att stoppa konkurrensutsättningen av äldreomsorgen med hänsyn till Riksrevisionens rapport 2008:21

Ann-Margarethe Livh (v) föreslår i en skrivelse till kommunstyrelsen att konkurrensutsättningen av äldreomsorg ska stoppas med hänsyn till Riksrevisionens rapport 2008:21. Äldreförvaltningens uppfattning är att det generellt finns bra förutsättningar för uppföljning, kontroll och insyn

av verksamheter inom äldreomsorgen oavsett utförare. Det är dock viktigt att fortlöpande arbeta med att förbättra och utveckla verktygen för uppföljning och kontroll. Riksrevisionens rapport innehåller slutsatser och rekommendationer som avser regering, Socialstyrelsen och de länsstyrelser som utfärdar tillstånd för vård- och omsorgsboende. Riksrevisionen kommer att följa upp granskningen. När det gäller de ramavtal som äldrenämnden förvaltar finns i dag en bra uppföljning, kontroll och insyn. Äldreförvaltningen finner därmed inga skäl till att stoppa konkurrensutsättning av äldreomsorgen med hänsyn till Riksrevisionens rapport 2008:21.

Rådet lägger anmälan till handlingarna utan erinran.

§ 15 Rapport från undersökning 2008 av behov och insatser inom äldreomsorg i Stockholms stad

För att få ta reda på om det sker olika bedömningar av äldres behov gav äldreförvaltningen docent Mårten Lagergren, ÄSIM i uppdrag att genomföra en nulägesanalys för att få fram fakta kring aktuell situation och olikheter i bedömningarna. Resultatet av undersökningen visar att det finns stora skillnader mellan stadsdelsnämnderna när det gäller hur personer på en viss behovsnivå tilldelas boendeform och insats i hemtjänsten. Äldreförvaltningen kommer att tillsammans med stadsdelsförvaltningarna analysera materialet ytterligare. Äldreförvaltningen anser att det är viktigt att regelbundet genomföra dylika undersökningar. Dels för att säkerställa att policy och riktlinjer tillämpas lika i staden och dels då resultatet ger stora möjligheter till analys av frågor med stor vikt för planering, ledning och uppföljning av äldreomsorgen. Vidare kommer äldreförvaltningen att genomföra dialogseminarier i syfte att skapa ett gemensamt synsätt och förhållningssätt kring stadens policy och riktlinjer samt att ta fram metoder för kollegiegranskning.

Förvaltningen återkommer med en utförlig föredragning vid marsmötet.

Rådet lägger anmälan till handlingarna utan erinran.

§ 16 Införande av kartläggningsinstrument

Bedömningskansliets övergripande mål är att utveckla biståndshandläggarnas arbetssätt, utredningsmetodik samt säkerställa en rättsäker och likvärdig bedömning för stadens äldre. Vid utredning, bedömning, beslut och uppföljning av insatser till äldre finns idag inget

gemensamt arbetsinstrument inom staden. För att åstadkomma enhetligare bedömningar, dokumentation och uppföljningar av insatser till äldre föreslår äldreförvaltningen att äldrenämnden uppdrar åt bedömningskansliet att ta fram ett gemensamt kartläggningsinstrument. En enhetlig arbetsmetod inom stadens myndighetsfunktioner garanterar en ökad rättsäkerhet och kvalitet i bedömningar av behov och insatser.

Syftet med att införa ett kartläggningsinstrument är:

- 1. En tydlig utredningsmetod inom staden*
- 2. Rättssäkerheten ökar och handläggarprocessen synliggörs*
- 3. Ökad delaktighet och inflytande för den äldre*
- 4. Enhetligare bedömningar inom och mellan stadsdelsförvaltningarna*
- 5. En metod som underlättar att följa upp och utvärdera insatser*
- 6. Ökad kvalitet på utredningar som leder till bättre beställningar till utföraren*
- 7. Förmedla en helhetssyn och ett individuellt synsätt till den arbetsgrupp som ska utföra beslutet*

Rådet lägger anmälan till handlingarna utan erinran.

§ 17 Granskning av äldreomsorgen i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Äldreomsorgen i Hägersten - Liljeholmens stadsdelsnämnd har granskats av stadens äldreomsorgsinspektör under perioden augusti 2007 – september 2008. Granskningen har omfattat beställarenheten, utförarorganisationen i egen regi samt verksamhet som är utlagd på entreprenad. Samtliga enheter har granskats och redovisas tillsammans med en sammanfattning över förhållandena inom äldreomsorgens verksamhetsområden på stadsdelsnämnden.

Rapporten överlämnas till Hägersten - Liljeholmens stadsdelsnämnd för ställningstagande till åtgärder med anledningen av granskningen.

Rådet lägger anmälan till handlingarna utan erinran.

§ 18 Tillgänglighet

- Anmäls rekommendation från S:t Erikshälsan (2009-01-20) ang. anpassning för elöverkänsliga
Bifogas socialtjänstförvaltningens begäran om kostnadsberäkning av föreslagna anpassningar – med begäran om svar senast 090130.

Framförts att vare sig rekommendationen eller föreslagna anpassningar berör förslaget armaturbyte till nätverkshalogen, vilket kommer att bevakas i samband med presentation av kostnadsberäkningarna.

Samråd kommer att ske tillsammans med ordföranden samt av henne inbjuden expertis.

§ 19 Kvarstående frågor

- Studiebesök på ”Kattrumpstullen” – avvaktar svar.
- Möte med äldreombudsmannen – avvaktar.

§ 20 Förvaltningschefens information

- Presenteras nämndsekreterare Barbara Ahlmark som kommer att efterträda Göran Edenberg inför hans pensionering.
- Utdelas KSL:s ”Aktuellt på äldreområdet 2008”
- Projektgrupper bildas för remissvar på Äldreboendedelegationens förslag samt uppdrag i budget 2009 att förebygga brott mot äldreomsorgstagare. Rådet har möjlighet att utse referensperson till respektive projekt.
– Rådet utser representanter vid marsmötet.

§ 21 Övriga frågor

- Rådet anmäler svar på Synskadades Riksförbunds i Stockholms stad skrivelse till stadsdelsnämnderna **angående heminstruktörer** för synskadade kompletterat med följdfråga från ledamoten Barbro Ohlson, HRF, angående liknande behov bland hörselskadade.

Materialet bifogas protokollet som elektronisk fil (.PDF) (**Bilaga 1**)

- Ordföranden anmäler **informationsartiklar kring lågenergilampor**, med anledning av att dessa är mycket störande för elöverkänsliga och för miljön: EU fasar ut glödlamporna, Elsanera själv, Kvicksilver i lågenergilampor och lysrör, BEMI – Bättre Elmiljö "Lågenergilampan – Nej Tack!, Lysande EU! (om bl a halogenlampa 230 V) och "Är lågenergilampor verkligen en ljus idé? (om människor med epilepsi, adhd, migrän m.m som får sina tillstånd kraftigt försämrade av lågenergilampan).

Materialet bifogas protokollet som elektronisk fil (.PDF) (**Bilaga 2**)

Vid protokollet

Göran Edenberg
sekreterare